RAPPORT TER TERECHTZITTING
in de gevoegde zaken 23 en 24/87 *

I — De feiten en het procesverloop

Bij contracten van respectievelijk 8 mei en 1 april 1981 zijn M. Aldinger en G. Virgili aangeworven als tijdelijke functionarissen bij het Europees Parlement. Zij werden tewerkgesteld bij de Europese Volkspartij (hierna: EVP). In de aanwervingsovereenkomst was Luxemburg als plaats van tewerkstelling vermeld.

Na debatten die in 1984 plaatsvonden, besloot het bureau van de EVP-fractie op 10 oktober 1985 de adviseurs, die de werkzaamheden van de parlementaire commissies begeleiden, met hun secretariaat naar Brussel over te plaatsen zodra de benodigde kantoorruimte beschikbaar was. Tijdens een vergadering op 17 juni 1986 bevestigde het presidium van de EVP-fractie dat besluit, doch besloot het dit om sociale redenen eerst in juli 1987 uit te voeren. Op 1 juli 1986 bevestigde het presidium van de EVP-fractie nogmaals de overplaatsing naar Brussel. Daarbij werd gepreciseerd:

„Ten einde ten volle rekening te houden met de sociale moeilijkheden voor de betrokkenen en met name met de problemen in verband met de school, zal de overplaatsing plaatsvinden in juli 1987.

Op de algemene personeelsvergadering van 29 juni te Luxemburg heeft de secretaris-generaal het Personeelscomité en de betrokkenen zulks reeds mondeling meegedeeld.

Het Personeelscomité bevestigde een aantal eisen die reeds in 1985 — bij brief van 19 juli 1985 — en in 1986 — bij brief van 23 mei 1986 — waren geformuleerd.

De secretaris-generaal wordt opgedragen om het betrokken personeel schriftelijk te informeren.

Blijven bijgevolg te Luxemburg, de dienst documentatie en onderzoek en de financiële dienst."

Overeenkomstig de opdracht van het presidium deelde S. Guccione, secretaris-generaal van de fractie, de betrokken functionarissen, waaronder Aldinger en Virgili, bij brief van 16 juli 1986 mee dat de overplaatsing naar Brussel in juli 1987 zou plaatsvinden, aan het einde van het schooljaar. In die brief deelde Guccione voorts mee, dat hij bereid was om samen met elke betrokkene oplossingen te bespreken voor eventuele persoonlijke problemen en dat bij de overplaatsing zelf rekening zou worden gehouden met de suggesties van het personeelscomité.

Bij brief van 7 september 1986 aan de secretaris-generaal van de fractie verklaarde Aldinger akte te nemen van haar overplaatsing, voorzien voor juli 1987. Zij verzocht de secretaris-generaal evenwel „meer in het bijzonder rekening te houden met mijn persoonlijke belangen" en, gelet op haar gezinssituatie en overeenkomstig het bij overplaatsing geldende beginsel van vrijwilligheid (bedoeld in een mededeling van de secretaris-generaal van het EP — document EP 107.136), „mijn tewerkstelling in Luxemburg te verlengen, ten minste tot het

* Procestaal: Frans.

einde van de arbeidsovereenkomst van mijn echtgenoot" (voorzien voor begin 1989) en „over dit verzoek, conform de artikelen 90 en volgende van het Statuut van de ambtenaren en andere personeelsleden de besprekingen te beginnen", bedoeld in Guccione's brief van 16 juli 1986.

Bij brief van 17 september 1986 wendde Virgili zich eveneens tot de secretaris-generaal van de EVP-fractie met een „officiële klacht in de zin van de artikelen 90 en volgende van het Statuut" tegen de mededeling van haar overplaatsing naar Brussel. Zij verzocht om toepassing van het vrijwilligheidsbeginsel van document EP 107.136, doch preciseerde dat haar klacht niet „tegen de overplaatsing zelf" was gericht, doch veeleer ertoe strekte „voldoende uitstel" te verkrijgen om „een aantal gezinsproblemen te kunnen regelen".

Op 29 oktober 1986 beantwoordde de voorzitter van de EVP-fractie de brieven van Aldinger en Virgili.

In zijn antwoord stelde de voorzitter van de EVP-fractie vast, dat verzoeksters brieven waren ingediend met artikel 90 Ambtenarenstatuut voor ogen, dat handelt over klachten tegen een besluit van het tot aanstelling bevoegd gezag, en meende hij die brieven te moeten beschouwen als aan hem gericht in zijn hoedanigheid van tot aanstelling bevoegd gezag. Hij bevestigde, dat hij verzoeksters' dossiers opnieuw had onderzocht, doch wees erop dat de betrokken overplaatsingsbesluiten „voortvloeien uit de organisatiebevoegdheid die het tot aanstelling bevoegd gezag op grond van het Ambtenarenstatuut (en met name op grond van artikel 7 daarvan) heeft" en dat de overplaatsing naar Brussel „in overeenstemming is met de vereisten van rationalisatie en efficiëntie van de parlementaire werkzaamheden". Ten slotte merkte hij op, dat de termijn voor de overplaatsing op 1 juli 1987 was gekozen ten einde „ten volle rekening te houden met de persoonlijke en gezinsproblemen" van de betrokken functionarissen.

Na die mededelingen van de voorzitter van de EVP-fractie hebben Aldinger en Virgili de onderhavige beroepen ingesteld, die op 28 januari 1987 ter griffie van het Hof zijn ingeschreven.

Bij beschikking van 13 mei 1987 heeft het Hof, Eerste kamer, besloten de zaken voor de behandeling en het arrest te voegen.

Bij memories van 1 april 1987 heeft het Parlement in beide zaken een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen. Bij besluit van 6 juli 1987 zijn deze excepties van niet-ontvankelijkheid met de hoofdzaken gevoegd.

Bij op 4 juni 1987 neergelegde verzoekschriften hebben Aldinger en Virgili een verzoek tot opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden besluiten ingediend.

Bij beschikkingen van de president van de Eerste kamer van 12 juni 1987 (zaak 23/87 R, Jurispr. 1987, blz. 2841, en zaak 24/87 R, Jurispr. 1987, blz. 2847), zijn de besluiten vervat in de brief van 16 juli 1986 van de secretaris-generaal van de EVP-fractie en in die van 29 oktober 1986 van de voorzitter van de EVP-fractie, inhoudend dat verzoeksters per 1 juli 1987 naar Brussel werden overgeplaatst, opgeschort en werd de beslissing omtrent de kosten aangehouden.

Het Hof (Eerste kamer) heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Conclusies van partijen

Aldinger concludeert dat het den Hove behage:

a) nietig te verklaren de besluiten:

— van de EVP-fractie, genomen in juni 1984;

— van het Bureau van de EVP-fractie van 10 juli 1985;

— van het presidium van de EVP-fractie van 17 juni 1986 en 1 juli 1986;

— van de secretaris-generaal van de EVP-fractie van 16 juli 1986;

en nietig te verklaren het afwijzende besluit van de voorzitter van de EVP-fractie van 29 oktober 1986;

b) verweerder in de kosten te verwijzen.

Virgili concludeert dat het den Hove behage:

a) nietig te verklaren de besluiten

— van de EVP-fractie, genomen in juni 1984;

— van het Bureau van de EVP-fractie van 10 juli 1985;

— van het presidium van de EVP-fractie van 17 juni 1986 en 1 juli 1986;

— van de secretaris-generaal van de EVP-fractie van 16 juli 1986;

en nietig te verklaren het afwijzende besluit van de voorzitter van de EVP-fractie van 29 oktober 1986;

b) verzoekster voldoende tijd te gunnen voor het regelen van haar persoonlijke situatie, maar in ieder geval tot 1 januari 1989;

c) verweerder in de kosten te verwijzen.

Het *Europees Parlement* concludeert dat het den Hove behage:

— de beroepen niet-ontvankelijk, althans ongegrond te verklaren;

— de beroepen te verwerpen;

— over de kosten te belissen conform de toepasselijke bepalingen van het Statuut.

III — Middelen en argumenten van partijen

De ontvankelijkheid

Het *Europees Parlement* acht de beroepen niet-ontvankelijk, omdat de brieven van Aldinger en Virgili van respectievelijk 7 en 17 september 1986, geen administra-

tieve klachten in de zin van artikel 90, lid 2, van het Statuut zijn, doch verzoeken in de zin van lid 1 van hetzelfde artikel. In die brieven wordt het betrokken overplaatsingsbesluit niet betwist. In werkelijkheid wilden verzoeksters, zoals zowel uit de bewoordingen als uit de inhoud van die brieven blijkt, alleen maar meer tijd voorafgaand aan de overplaatsing naar Brussel.

Door uitstel van de overplaatsing te vragen, zijn Aldinger en Virgili gewoon ingegaan op het aanbod van de secretaris-generaal van de EVP-fractie van 16 juli 1986 om naar oplossingen te zoeken voor de persoonlijke problemen van de door de overplaatsing getroffen functionarissen.

Voorts heeft de voorzitter van de EVP-fractie bij brief van 29 oktober 1986 verzoeksters' verzoek om de overplaatsing uit te stellen, verworpen. Aangezien Aldinger en Virgili tegen dat afwijzend besluit geen klacht in de zin van artikel 90, lid 2, van het Statuut hebben ingediend, zijn hun beroepen niet-ontvankelijk bij gebreke van een voorafgaande administratieve klacht.

Verzoeksters verzetten zich tegen de door het Parlement opgeworpen exceptie van niet-ontvankelijkheid. In de eerste plaats merken zij op, dat artikel 90, lid 1, van het Statuut uitsluitend ziet op handelingen waartoe een personeelslid het initiatief heeft genomen, terwijl artikel 90, lid 2, klachten betreft tegen handelingen van de administratie. In casu echter hebben verzoeksters met hun brieven van 7 en 17 september 1986 gereageerd op het besluit van het Parlement om hen naar Brussel over te plaatsen. Bijgevolg zijn bedoelde brieven als klachten in de zin van artikel 90, lid 2, van het Statuut te beschouwen.

Voorts heeft de voorzitter van de EVP-fractie, toen hij in zijn mededelingen van 29 oktober 1986 de gegrondheid beoordeelde van alle door de organen van de EVP-fractie met betrekking tot de overplaatsing van haar functionarissen naar Brussel vastgestelde besluiten, aangegeven dat hij op een klacht in de zin van artikel 90, lid 2, en niet op een verzoek in de zin van lid 1 antwoordde.

Ten slotte betogen verzoeksters, dat uit de verwijzing in hun brieven naar het in document EP 107.136 bedoelde beginsel van vrijwilligheid onomstotelijk blijkt, dat zij hun overplaatsing naar Brussel wilden betwisten.

Ten gronde

Primair betogen *verzoeksters,* dat de overplaatsing naar Brussel in strijd is met de clausule in hun aanwervingsovereenkomst, waarin Luxemburg als standplaats is vermeld.

Subsidiair merken verzoeksters op, dat alle hogerbedoelde besluiten van de EVP-fractie betreffende hun overplaatsing naar Brussel onwettig zijn, daar zij zijn genomen

— zonder voorafgaand overleg met het paritair comité;

— in strijd met het bij overplaatsing geldende beginsel van vrijwilligheid, bedoeld in de mededeling van de secretaris-generaal van het Parlement van 16 juli 1986 (doc. EP 107.136);

— zonder dat de betrokkenen vooraf waren gehoord, gelijk artikel 38 van het Statuut voorschrijft;

— zonder bij de selectie van de over te plaatsen functionarissen rekening te houden met de criteria van rationalisatie en efficiëntie van de dienst, nu een aantal adviseurs waren overgeplaatst zonder hun secretaris-secretaresse/assistent(e) en de eenheid van de dienst dus niet was gewaarborgd.

Voorts wijzen verzoekers op een aantal gebreken die specifiek betrekking hebben op elk der betrokken besluiten.

In het bijzonder is het besluit van de EVP-fractie van juni 1984 onwettig, omdat het niet is vastgesteld door de krachtens artikel 10 van het interne reglement van de fractie bevoegde autoriteit.

Het besluit van het bureau van de EVP-fractie van 10 juli 1985 is onwettig, omdat het van meet af aan ongeldig was (want gebaseerd op een verklaring van de fractievoorzitter die niet met de waarheid strookt, namelijk dat de betrokkenen met hun overplaatsing naar Brussel zouden hebben ingestemd) en omdat het door een onregelmatig samengesteld orgaan is vastgesteld (het aantal vice-voorzitters van het bureau overtrof het in artikel 11 van het interne reglement van de EVP-fractie bepaalde aantal).

De besluiten van het presidium van 17 juni en 1 juli 1986 zijn eveneens onwettig, want van meet af aan ongeldig en vastgesteld door een onregelmatig samengesteld orgaan. Voorts heeft het presidium zich daarbij schuldig gemaakt aan misbruik van bevoegdheid, daar het alleen maar bevoegd is om de besluiten van het bureau uit te voeren.

Het besluit van de secretaris-generaal van de EVP-fractie van 16 juli 1986, voor zover het niet een loutere kennisgeving van eerdere besluiten is, moet worden nietigverklaard wegens bevoegdheidsoverschrijding, aangezien de secretaris-generaal op grond van het interne reglement van de EVP-fractie niet de minste beslissingsbevoegdheid heeft.

Ten slotte moet het afwijzende besluit van de fractievoorzitter van 29 oktober 1986 wegens onbevoegdheid en schending van het eerdere besluit van 16 juli 1986 worden nietigverklaard.

Meer subsidiair betogen verzoeksters, dat hun, gelet op hun persoonlijke situatie, voor de overplaatsing meer tijd had moeten worden gegund.

Met betrekking tot het middel ontleend aan *schending van de aanwervingsovereenkomst* merkt het *Parlement* op, dat de plaats van tewerkstelling eenzijdig kan worden gewijzigd, op voorwaarde van naleving van een termijn van drie maanden. Het overplaatsingsbesluit valt in ieder geval onder de beoordelingsbevoegdheid inzake de tewerkstelling van het personeel, die het tot aanstelling bevoegde gezag krachtens artikel 7 van het Statuut (waarvan de bepalingen krachtens artikel 10 van de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van overeenkomstige toepassing zijn op tijdelijke functionarissen) heeft.

Wat de *regelmatigheid van de betrokken besluiten* betreft, is het Parlement van mening, dat alleen de besluiten van het presidium

van de EVP-fractie van 17 juni en 1 juli 1986 aan rechterlijke toetsing kunnen worden onderworpen. Het besluit van juni 1984 bestaat niet, het besluit van het Bureau van 10 juli 1985 is een algemene handeling die niet vatbaar is voor beroep en de brief van de secretaris-generaal van de fractie van 16 juli 1986 is een loutere kennisgeving van een eerder besluit.

Met betrekking tot de tegen alle *litigieuze besluiten* te zamen aangevoerde onwettigheidsgronden, wijst het Parlement er voor zoveel nodig op,

— dat het paritair comité reeds op 18 juli 1985 advies had uitgebracht en tijdens de vergaderingen van 17 en 19 juni 1986 met voldoening had vastgesteld, dat het presidium bij zijn besluiten (van 17 juni en 1 juli 1986) betreffende de overplaatsing naar Brussel dit advies had gevolgd;

— dat de mededeling van de secretaris-generaal van het Parlement (doc. EP 107.136), waarnaar verzoeksters verwijzen, tot het personeel van het Secretariaat-generaal van het Parlement is gericht en niet geldt voor de door de fracties aangeworven functionarissen;

— dat verzoeksters in de gelegenheid zijn gesteld om hun standpunt betreffende hun overplaatsing kenbaar te maken en dat in ieder geval artikel 38 van het Statuut niet van overeenkomstige toepassing is op tijdelijke functionarissen;

— dat met betrekking tot het besluit houdende overplaatsing naar Brussel van alle adviseurs die de parlementaire commissies begeleiden, alsook van hun secretariaat, de kritiek dat bij de selectie van het over te plaatsen personeel nietrationele criteria zijn toegepast, ongegrond is.

Voorts ontkent het Parlement, dat elk der betrokken besluiten specifieke gebreken vertoont. Met name met betrekking tot het zogezegde besluit van juni 1984 merkt het Parlement op, dat de desbetreffende grieven zonder voorwerp zijn, daar op die datum geen enkel besluit is genomen.

Het Parlement ontkent, dat het besluit van het bureau van de EVP-fractie van 10 juli 1985 kan worden bestreden, weerlegt verzoeksters beweringen betreffende discussies die binnen het bureau van de EVP-fractie hebben plaatsgevonden en merkt op, dat het bureau bij de vaststelling van het besluit regelmatig was samengesteld, daar het aantal vice-presidenten bij besluiten van 18 en 26 juli 1984 was verhoogd.

Bij de vaststelling van de twee besluiten van de voorzitter van de EVP-fractie van 17 juni en 1 juli 1986 zijn de bepalingen van het intern reglement van de EVP-fractie betreffende de bevoegdheidsverdeling tussen de diverse organen strikt nageleefd. Immers, krachtens artikel 10 van dat reglement moest in casu het bureau van de fractie het principiële besluit betreffende de overplaatsing naar Brussel nemen, terwijl krachtens artikel 12 van hetzelfde reglement het presidium bevoegd was om het besluit houdende uitvoering van de overplaatsing te nemen.

De brief van 16 juli 1986 van de secretaris-generaal van de EVP-fractie vormt geen autonoom besluit; hij stelt de betrokkenen al-

leen maar in kennis van het door het presidium genomen overplaatsingsbesluit.

Het besluit van de voorzitter van de EVP-fractie van 29 oktober 1986 ten slotte gaat uit van het tot aanstelling bevoegd gezag en is niet in tegenspraak met de inhoud van de brief van de secretaris-generaal van de EVP-fractie van 16 juli 1986.

Met betrekking tot de grieven betreffende de termijn van één jaar voor de uitvoering van de overplaatsing, beklemtoont het Parlement, dat overplaatsing van een ambtenaar overeenkomstig artikel 7 van het Statuut uitsluitend in het belang van de dienst gebeurt, gelijk is bevestigd in het arrest van het Hof van 14 juli 1977 (zaak 61/76, Geist, Jurispr. 1977, blz. 1419). In casu heeft het Parlement in ieder geval ten volle rekening gehouden met de persoonlijke problemen van de betrokkenen, door hun een laatste termijn van twaalf maanden te gunnen en een datum vast te stellen die goed uitkwam in verband met het schooljaar.

G. Bosco
rechter-rapporteur